

The Wayback Machine - https://web.archive.org/web/20160513173328/http://sprog museet.dk/l%c3%a6sning/dagens-nyheder-i-et-letlaest-sprog/

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Dagens nyheder i et letlæst sprog

    Af Ulla Søgaard Thomsen and Susannah Pedersen 10. maj 2010 • I kategorien **Klarsprog, læsning** •

Netavisen ligetil.nu er en gratis netavis for unge og voksne, der har svært ved at læse almindelige aviser og deres hjemmesider. ligetil.nu bliver opdateret i dagtimerne på alle hverdage og bringer aktuelle nyheder i et enkelt og letlæst sprog. Her kan ordblinde og usikre læsere følge med i døgnets vigtigste nyheder.

Netavisen ligetil.nu's to journalister Ulla Søgaard Thomsen (tv) og Susannah Pedersen (th) får overrakt "Årets Læseinitiativpris 2009". (Foto: læsepaed.dk)

»Wauw, tænk at det kan være så let at læse!«

Sådan lød en kommentar fra en ordblind mand, da vi startede netavisen ligetil.nu. Og det var en kommentar, der varmede os meget, for det er netop målet med ligetil.nu: At præsentere døgnets nyheder i en form, som er let og ligetil at læse.

Læsernes reaktioner tyder på, at det i høj grad er lykkedes. Selv om vi også jævnligt får forslag til forbedringer.

Foreløbig får vi mange meldinger om, at ligetil.nu bliver brugt i undervisningen af ordblinde og unge med læsevanskeligheder og på danskkurser for udlændinge. Ligetil.nu fik da også i november 2009 "Årets Læseinitiativpris", der uddeles af Landsforeningen af Læsepædagoger.

Men vores ambition er, at usikre læsere også vil klikke ind på ligetil.nu, uden at der er en lærer, som beder dem om det.

Læserne efterlyser flere nyheder

Redaktionen af ligetil.nu består af to deltidsansatte journalister. Vi omskriver de vigtigste af døgnets nyheder til et lettere sprog. I øjeblikket bringer ligetil.nu 8-10 nye artikler om dagen på alle hverdage. Artiklerne bygger på nyheder fra Ritzaus Bureau, hvor ligetil.nu også har redaktion.

Vi har fået en del tilbagemeldinger fra læsere, der efterlyser flere daglige nyheder.

Det ønske håber vi at kunne opfylde i løbet af 2010. Indtil udgangen af 2009 har ligetil.nu været et forsøg, som har fået penge fra TrygFonden og Kulturministeriet. De næste tre år får Ligetil.nu penge fra den såkaldte satspulje til at udbygge og videreudvikle netavisen.

Bag ligetil.nu står en styregruppe, der består af af direktør Jørn Lund, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, professor Carsten Elbro, Center for Læseforskning, Københavns Universitet, chefredaktør Stig Ørskov og journalist Bo Maltesen, Politiken, samt redaktionschef Erik Fogtmann, Ritzaus Bureau.

Vi håber også, det bliver muligt at få lavet en brugerundersøgelse blandt læsere af ligetil.nu.

En analyse af sproget på ligetil.nu

Sproget på ligetil.nu blev sidste år analyseret af to studerende på audiologopædi-studiet ved Københavns Universitet, Helle H. Hansen og Louise Zinck Nielsen.

De tog udgangspunkt i fire videnskabelige kriterier for, hvad der gør en tekst let at læse:

1. Normalisering – at teksten indeholder konkrete, dagligdags ord og vendinger i deres mest almindelige betydning, for eksempel uden at bruge metaforer.
2. Forenkling – at sætningerne er enkelt opbygget, og at man forenkler indholdet ved at udelade informationer, der er mindre centrale.
3. Følgerigtighed – at begivenhederne fortælles i kronologisk rækkefølge.
4. Tydeliggørelse – at teksten er skrevet, så det er let for læseren at skabe sammenhæng i den læste tekst. Det kan både ske ved at skrive, så der er en logisk sammenhæng i selve teksten, og ved at tilføje forklaringer af ord og begreber eller relevant baggrundsviden.

De studerende har sammenlignet de oprindelige artikler fra Ritzaus nyhedstjeneste med de omskrevne artikler på ligetil.nu.

Deres konklusion er, at vi på alle fire punkter arbejder med at gøre teksten lettere at læse og forstå.

Vi holder fast i nyhedskriterierne

På redaktionen er vi glade for at få bekræftet, at vi er på rette vej, selv om de to studerende også mener, at teksterne stadig kan blive endnu mere enkle.

Vi tager dog ikke kun hensyn til, at teksten skal være let at læse. Vi prøver også at holde fast i, at ligetil.nu skal være et aktuelt nyhedsmedie.

Derfor bevarer vi for eksempel princippet om, at nyheden skal stå først. Det sker nogle gange på bekostning af princippet om, at det er lettest at læse en tekst, hvor begivenhederne er beskrevet i kronologisk rækkefølge.

Vi har også hele tiden i baghovedet, at vi skriver for voksne mennesker. Et af formålene med ligetil.nu er at give usikre læsere adgang til den samme information, som andre netaviser giver deres læsere. Og der er grænser for, hvor enkelt man kan skrive om et kompliceret emne.

Til gengæld sørger vi for, at svære ord og begreber bliver forklaret enten i selve artiklen eller i ordforklaringer, som læseren kan kalde frem ved at holde musen over de ord, der er understreget med en stiplede linje. Vi forsyner også mange artikler med faktabokse og baggrundsinformation.

Et enkelt og stramt web-design

På ligetil.nu har vi ikke kun arbejdet med at gøre sproget lettere. Vi har også opbygget hjemmesiden, så den er lettere at overskue og nemmere at finde rundt på end almindelige netaviser.

I en særlig menu kan læseren selv indstille baggrundsfarve, skrifttype og skriftstørrelse. Og med et enkelt klik på et ikon kan man få artiklen læst højt ved hjælp af en **talesyntese**.

Ligetil.nu har en meget enkel og stram opbygning, og alle sider er opbygget på samme måde. Der er ingen annoncer, og der er ingenting, der bevæger sig. Det kan gøre siden lidt tør og kedelig at se på, men det er en stor hjælp for læseren.

Internationale undersøgelser viser nemlig, at det er svært for usikre læsere at bevare overblikket og finde frem til de ønskede informationer, hvis de enkelte sider på websitet er meget forskellige.

Svage læsere skimmer ikke en webside

Fagforbundet 3F har for nylig fået foretaget en såkaldt **eyetrack-undersøgelse** af, hvordan deres medlemmer læser artikler på nettet. Undersøgelsen foregår ved, at man måler øjets bevægelser hen over en webside.

17 medlemmer af 3F deltog i undersøgelsen. Tre af dem havde på forhånd sagt, at de var ordblinde. Men undersøgelsen viste, at otte af de 17 forsøgspersoner læste på den måde, der er typisk for usikre læsere: De kunne ikke "skimme" ned over en side, og de havde svært ved at finde den information, de blev bedt om at finde. Mange læste slet ikke den tekst, der stod til højre og venstre for midterfeltet.

Flere internationale undersøgelser har vist det samme resultat:

- * En usikker læser "pløjelæser", det vil sige læser websidens tekst langsomt og systematisk, ord for ord og linie for linie, mens trænede læsere "scanner" eller skimlæser webtekster.
- * Det stærke fokus på det enkelte ord og den enkelte sætning medfører, at den usikre læser ikke har øje for den tekst og de informationer, som ligger uden for et snævert synsfelt.
- * Usikre læsere er også mindre tilbøjelige til at rulle eller scrolle ned ad en webside end trænede læsere. For at kunne scrolle er man nødt til at afbryde sin læsning, og usikre læsere har svært ved at finde tilbage til det sted i teksten, de var nået til.

3F's undersøgelse viste også, at det var en stor hjælp for flere af testpersonerne at få en tekst, der var skrevet om til et lettere sprog.

Ulla Søgaard Thomsen og Susannah Pedersen
journalister ved ligetil.nu

Læs også:

1. **Derfor er der lyd på Nyheder på Tegnsprog** Nyheder på Tegnsprogs målgrupper er todelt: Først og fremmest henvender vi os til de ca. 5000 døve i Danmark. Men derudover henvender vi os til alle hørende, der vil se...
2. **Quechua: Ikke kun små sprog er i fare for at uddø!** Perus indfødte sprog. Quechua er de orangebrune områder. Med små fire mio mennesker er det Perus største indfødte sprog, og med yderligere små fire mio i nabolandene er det også...
3. **dk.kultur.sprog** dk-hierarkiet, de danske nyhedsgrupper Der er noget der kaldes nyhedsgrupper (newsgroups). De er åbne for alle i hele verden, men folk har en naturlig tendens til at bruge dem der...
4. **Et sprog til at tale om alt** Nye bibeloversættelser får altid hårde ord med på vejen lige når de udkommer. For det religiøse sprog skal man ikke røre ved. Det skal helst blive ved med at være...

Tagget med: [audiologopædi](#), [dansk for udlændinge](#), [klarsprog](#), [Kulturministeriet](#), [ligetil.nu](#), [Læseinitiativprisen](#), [læsepædagog](#), [læsevanskeligheder](#), [læsning](#), [Medier](#), [ordblind](#), [satspuljemidlerne](#), [talesyntese](#), [video](#)

Skriv en kommentar